

REFERAT DE APROBARE

Secțiunea 1 - Titlul proiectului de reglementare

Ordin pentru modificarea și completarea Regulamentului privind furnizarea de ultimă instanță a gazelor naturale, aprobat prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 173/2020

Secțiunea a 2-a - Motivul emiterii reglementării

1. Contextul și cadrul european de reglementare (Descrierea situației actuale)	Prin Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 485 din data de 16 iulie 2012, cu modificările și completările ulterioare, s-a asigurat transpunerea în legislația națională a actului normativ comunitar din Pachetul Legislativ 3 – Energie ce reglementează piața internă de gaze naturale, respectiv Directiva 2009/73/CE privind normele comune pentru piața internă în sectorul gazelor naturale și de abrogare a Directivei 2003/55/CE. În conformitate cu prevederile art. 3 din Directiva 2009/73/CE privind normele comune pentru piața internă în sectorul gazelor naturale <i>”statele membre pot desemna un furnizor de ultimă instanță (supplier of last resort) pentru clienții racordați la sistemul de gaze naturale”</i> .
2. Cadrul național de reglementare	Potrivit prevederilor art. 10 alin. (1) lit. z) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 33/2007 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 160/2012, cu modificările și completările ulterioare, Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei <i>„stabilește și aprobă condițiile, procedura de desemnare a furnizorului de ultimă instanță și prețurile reglementate aferente”</i> , iar conform dispozițiilor art. 5 alin. (1) lit. b) și c) din același act normativ, ordinele, deciziile sau avizele ANRE cu privire la activitatea de reglementare se referă la <i>„aprobarea prețurilor și tarifelor reglementate și/sau a metodologiilor de calcul al acestora”</i> și la <i>„aprobarea reglementărilor tehnice și comerciale pentru funcționarea sigură și eficientă a sectorului energiei electrice, termice și a gazelor naturale”</i> .

Obligațiile furnizorului de ultimă instanță sunt prevăzute la art. 144 din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare, denumită în continuare „Lege”, potrivit căreia:

„(1) Furnizorul de ultimă instanță are obligația de a asigura furnizarea gazelor naturale clienților finali, în conformitate cu reglementările ANRE, la prețuri reglementate de ANRE.

(2) Furnizorul de ultimă instanță are obligația de a furniza, conform reglementarilor emise de ANRE, gaze naturale clienților finali al căror furnizor se află în situația de a i se retrage licența de furnizare în cursul desfășurării activității sau în orice altă situație identificată de ANRE în care clienții finali nu au asigurată furnizarea de gaze naturale din nicio altă sursă”.

De asemenea, conform prevederilor art. 175 din Lege:

„(1) Piața reglementată de gaze naturale funcționează în principal pentru asigurarea alimentării cu gaze naturale a clienților finali prevăzuți la art. 179 alin.

(2) lit. a)-c).

(2) Pe piața reglementată de gaze naturale autoritatea competentă are dreptul:

a) să impună obligații de serviciu public, conform art. 173;

b) să impună furnizorilor proceduri transparente de achiziție a gazelor naturale de pe piața concurențială destinate realizării activităților prevăzute la art. 179 alin. (2) lit. a)-c);

c) să stabilească prețurile aplicate de furnizorii de gaze naturale de ultimă instanță clienților finali;

d) să aprobe metodologii de verificare/control a cheltuielilor cu achiziția gazelor naturale.

(3) Furnizarea gazelor naturale pe piața reglementată se face pe bază de contracte-cadru aprobate de ANRE.”

Principiile care stau la baza elaborării reglementărilor privind sistemele de prețuri și tarife pentru activitățile reglementate, conform prevederilor art. 178, alin. (2) din Lege, sunt următoarele:

„a) prețurile și tarifele reglementate se stabilesc pe baza metodologiilor aprobate și publicate de autoritatea competentă;

a¹) metodologiile de stabilire a prețurilor și tarifelor reglementate se aplică

	<p><i>nediscriminatoriu, au la bază criterii obiective și transparente și sunt supuse procesului de consultare publică înainte de aprobarea lor[...]”.</i></p> <p>În ceea ce privește activitățile aferente pieței reglementate, la art. 179 din <i>Lege</i> se stipulează:</p> <p><i>(1) Pe piața reglementată care cuprinde activitățile cu caracter de monopol natural, activități aferente operării terminalului GNL, activitățile conexe acestora și furnizarea la preț reglementat și în baza contractelor-cadru, sistemele de prețuri și tarife se stabilesc de ANRE.</i></p> <p><i>(2) Activitățile aferente pieței reglementate cuprind:</i></p> <p><i>[...]</i></p> <p><i>c) furnizarea de ultimă instanță a gazelor naturale[...]”.</i></p>
<p>3. Scopul reglementării</p>	<p>Pentru a duce la îndeplinire prevederile art. 10 alin. (1) lit. z), ale art. 5 alin. (1) lit. b) și c) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 33/2007 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 160/2012, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale art. 144, 175, 178 și 179 din Legea energiei electrice și a gazelor naturale, cu modificările și completările ulterioare, ANRE a elaborat <i>Regulamentul privind furnizarea de ultimă instanță a gazelor naturale, aprobat prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 173/2020, denumit în continuare Regulament.</i></p> <p>În aplicarea prevederilor Regulamentului, în luna octombrie a anului 2020, ANRE a desemnat 6 furnizori de ultimă instanță (FUI), respectiv societățile: Engie România S.A., CEZ Vânzare S.A., Cis Gaz S.A., Electrica Furnizare S.A., Premier Energy S.R.L. și Tinmar Energy S.A.</p> <p>În contextul creșterii continue a prețului de achiziție a gazelor naturale, începând cu luna septembrie 2021 și până la data prezentei, mai mulți furnizori și-au exprimat intenția de a renunța la licența de furnizare a gazelor naturale, aceștia solicitând retragerea/suspendarea licenței de furnizarea a gazelor naturale de către ANRE.</p> <p>Societățile care au solicitat retragerea/suspendarea licenței de furnizare a gazelor naturale au invocat în adresele transmise ANRE atât condițiile de majorare necontrolată și fără precedent a prețului de achiziție a gazelor naturale, precum și faptul că toate cererile de ofertare adresate producătorilor, traderilor și furnizorilor de</p>

gaze naturale, fie au rămas fără răspuns, fie li s-a comunicat lipsa cantităților disponibile. Prin urmare, furnizorii respectivi au fost/sunt nevoiți să asigure consumul clienților prin achiziția gazelor naturale de pe platformele centralizate, la prețuri care au crescut și cresc în mod constant, fapt care, raportat la prețul de furnizare practicat de aceștia, a condus și continuă să conducă la înregistrarea unor pierderi financiare considerabile.

Astfel, într-o perioadă foarte scurtă, de doar 2 luni calendaristice, un număr de aproximativ 31.000 clienți finali au fost preluați de FUI desemnați de ANRE, situație fără precedent pe piața gazelor naturale din România.

În același timp la ANRE, în decursul ultimelor două luni, s-au înregistrat solicitări de renunțare la statutul de FUI.

Astfel, este evident că în contextul actual de piață este important să existe un număr suficient de FUI desemnați de către ANRE care să poată gestiona operațional și financiar, în situații excepționale, un portofoliu semnificativ de clienți, în condițiile în care un furnizor cu statut de FUI ar trebui ca, într-un timp foarte scurt (la nivel de zile), să suporte cheltuieli imediate pentru gestionarea unui număr mare, suplimentar de clienți, mai ales că aceste cheltuieli nu se pot recupera prin prețurile finale practicate la această dată, având în vedere plafonarea acestora prin Legea nr. 259/2021. O eventuală recuperare s-ar putea realiza, în conformitate cu prevederile legii menționate, doar după data de 31 martie 2022.

În contextul general menționat a devenit absolut necesar identificarea și reglementarea în regim de urgență, a unor măsuri suplimentare astfel încât pe de o parte să crească numărul FUI desemnați de ANRE și pe de altă parte aceștia să aibă o cotă de piață semnificativă implicând totodată și capabilitate financiară imediată pentru a putea prelua în situații excepționale portofolii de clienți a unor furnizori care din diverse motive nu își mai pot continua activitatea, obiectivul major fiind asigurarea continuității în furnizarea cu gaze naturale a clienților.

Luând în considerare cele precizate anterior, ANRE a elaborat proiectul de Ordin *pentru modificarea și completarea Regulamentului privind furnizarea de ultimă instanță a gazelor naturale, aprobat prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 173/2020*, care a avut în vedere,

	<p>totodată și următoarele aspecte:</p> <ul style="list-style-type: none"> - constatarea, în urma derulării procesului de desemnare a FUI în luna octombrie 2020 și a procesului de verificare anuală a documentelor înaintate de către FUI desemnați, desfășurat în luna mai 2021, a faptului că sunt necesare anumite clarificări și completări privind documentele care atestă îndeplinirea condițiilor de eligibilitate; - necesitatea clarificării unor prevederi referitoare la luna de facturare, la obligațiile de publicare de către FUI a prețurilor de furnizare a gazelor naturale în regim de UI, în secțiunea dedicată de pe pagina proprie de internet, și a altor aspecte identificate pe parcursul primului an de la intrarea în vigoare a <i>Regulamentului</i>. - constatarea, în urma aplicării Regulamentului, că în special pentru clienții casnici durată necesară pentru alegerea unui alt furnizor poate depăși 3 luni. <p>Luând în considerare cele menționate anterior, ANRE a elaborat un proiect de Ordin pentru modificarea și completarea Regulamentului privind furnizarea de ultimă instanță a gazelor naturale, aprobat prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 173/2020, astfel încât să fie eliminate problemele semnalate și să fie clarificate/completate unele prevederi din <i>Regulament</i>, în concordanță cu situațiile identificate.</p>
<p>4. Schimbări preconizate/măsurile propuse prin prezenta reglementare</p>	<p>Principalele modificări aduse de către proiectul de Ordin de modificare supus consultării publice, comparativ cu varianta în vigoare, sunt următoarele:</p> <ul style="list-style-type: none"> • a fost definit un nou termen: luna de facturare – <i>luna pentru care se emite factura pentru furnizarea gazelor naturale în regim de UI</i>; • au fost modificate principiile desemnării FUI, fiind stabilit ca ANRE să desemneze un număr de cel puțin 5 FUI a căror cotă de piață cumulată, din punctul de vedere al numărului de clienți finali, să fie de minimum 70%; • s-a precizat faptul că cererea și documentația necesară desemnării, precum și corespondența purtată între furnizor/FUI și ANRE să se redacteze în limba română; • în cazul în care furnizorul se află în procedură de vizare anuală sau de recertificare, acesta va transmite la ANRE certificatul pentru sistemul de management al calității vizat/reînnoit în termen de 3 zile de la data obținerii documentului;

- a fost modificată modalitatea de determinare a cotei de piață luate în considerare la aplicare a criteriului de capacitate, respectiv doar din punctul de vedere al numărului de clienți finali din ultimele 12 luni pentru care ANRE dispune de date în urma activității de monitorizare a pieței gazelor naturale;
- în cazul desemnării/verificării anuale, dacă se constată faptul că documentația transmisă de un furnizor nu este completă, ANRE îi solicită acestuia precizări suplimentare sau, după caz, completări, în scopul verificării îndeplinirii condițiilor de eligibilitate;
- în cazul în care, pe parcursul anului, FUI nu mai îndeplinește oricare dintre condițiile de eligibilitate, acesta are obligația de a informa ANRE în termen de maximum 3 zile lucrătoare de la data înregistrării situației respective;
- au fost modificate condițiile în care un furnizor poate renunța la statutul de FUI, respectiv doar în situația în care lista FUI desemnați conține cel puțin 5 furnizori a căror a căror cotă de piață cumulată, din punctul de vedere al numărului de clienți finali este de minimum 70%;
- a fost modificat termenul în care furnizorul poate transmite la ANRE o notificare prin care își exprimă intenția de a renunța la statutul de FUI, respectiv, de la 45 zile la 60 zile înaintea datei de la care acesta dorește să renunțe;
- în situația în care decizia de desemnare a unui FUI își încetează aplicabilitatea, clienții pentru care acesta asigură furnizarea gazelor naturale în regim de UI urmează să fie preluați de un FUI stabilit de ANRE, în condițiile *Regulamentului*;
- au fost modificate duratele pe parcursul cărora FUI are obligația de a asigura furnizarea gazelor naturale în regim de UI, respectiv:
 - pe o durată de minimum 12 luni de la data preluării, în cazul clienților finali cu un consum anual mai mic sau egal cu 28.000 MWh, care ajung în una dintre situațiile prevăzute la art. 22 alin. (1) lit. a), c) și d), aceștia fiind preluați automat;
 - pe o durată de minimum o lună de la data preluării, în cazul clienților finali cu un consum anual mai mare de 28.000 MWh, care ajung în una dintre situațiile prevăzute la art. 22 alin. (1) lit. a), c) și d), aceștia fiind preluați

automat;

- pe o durată de minimum 12 luni de la data preluării, în cazul clientului final cu un consum anual mai mic sau egal cu 28.000 MWh, care ajunge în situația prevăzută la art. 22 alin. (1) lit. e), acesta fiind preluat automat;

- pe o durată de minimum o lună de la data preluării, în cazul clientului final cu un consum anual mai mare de 28.000 MWh, care ajunge în situația prevăzută la art. 22 alin. (1) lit. e), acesta fiind preluat la cerere.

Referitor la prețurile de furnizare a gazelor naturale în regim de UI, au fost aduse următoarele modificări/completări:

- s-a introdus obligația FUI de a menține nemodificate, pe o perioadă de cel puțin 3 luni de la data preluării, valoarea CU_fz-FUI și CU_tr-FUI valabile la data preluării clienților finali pentru furnizarea gazelor naturale în regim de UI, cu excepția situației în care valoarea CU_fz-FUI sau CU_tr-FUI din lunile următoare este mai mică decât CU_fz-FUI sau CU_tr-FUI valabilă la data preluării;
- s-au modificat etapele de publicare pe paginile de internet ale ANRE și ale FUI a valorilor componente și a prețurilor de furnizare a gazelor naturale în regim de UI, respectiv:
 - în ultima zi lucrătoare a fiecărei luni, FUI transmite la ANRE componentele prețurilor pentru furnizarea gazelor naturale în regim de UI pentru luna respectivă, determinate conform prevederilor art. 32 – 34;
 - în maximum 2 zile lucrătoare de la data primirii datelor ANRE publică pe pagina proprie de internet lista FUI în ordinea crescătoare a valorilor cumulate ale componentelor de preț pentru furnizarea gazelor naturale în regim de UI transmise de către aceștia, valabile pentru luna calendaristică anterioară;
 - în cel mult o zi lucrătoare de la publicarea de către ANRE a listei FUI prevăzute la alin. (4), FUI publică, în secțiunea dedicată de pe pagina proprie de internet, următoarele:
 1. prețurile pentru furnizarea gazelor naturale în regim de UI pentru luna calendaristică anterioară, determinate conform prevederilor art. 31, defalcate pe componente;

2. prețurile pentru furnizarea gazelor naturale în regim de UI la care se realizează facturarea clienților preluați, defalcate pe componente;

- s-a introdus obligația FUI de a păstra afișate pe pagina proprie de internet prețurile pentru furnizarea gazelor naturale în regim de UI pentru luna calendaristică anterioară și prețurile pentru furnizarea gazelor naturale în regim de UI la care se realizează facturarea clienților preluați, defalcate pe componente, pentru o perioadă de minimum 12 luni.

Au fost modificate, de asemenea, criteriile de stabilire a FUI, în sensul introducerii criteriului capacității de preluare prin verificarea îndeplinirii condiției ca numărul de clienți finali ce urmează a fi preluați să nu fie mai mare de 30% din numărul de clienți din portofoliul propriu, precum și a criteriului disponibilității de preluare, în cazul în care furnizorul nu îndeplinește criteriul capacității de preluare, fiind introduse etapele pe care ANRE le va parcurge în stabilirea FUI care va prelua clienții finali.

Au mai fost completate/modificate următoarele prevederi:

- În cazul apariției uneia dintre situațiile prevăzute la art. 22 alin. (1) lit. a)-d), clienții finali în cauză vor fi preluați de către un FUI stabilit de ANRE dintre furnizorii desemnați FUI, pe baza criteriului „costul cel mai mic“, prin compararea valorilor cumulate ale componentelor CU_fz-FUI și CU_tr-FUI publicate de către ANRE și de fiecare FUI pe paginile proprii de internet, fără a fi luați în considerare FUI pentru care sunt îndeplinite condițiile de încetare a aplicabilității deciziei de desemnare în calitate de FUI, respectiv a fost emisă de către ANRE decizia prin care îi încetează această calitate.;
- dacă clientul final nu își găsește un furnizor până la data încetării contractului de furnizare încheiat cu FUI, acesta are dreptul să solicite oricărui FUI dintre cei desemnați de ANRE să îi asigure furnizarea gazelor naturale în regim de UI;
- a fost introdusă o nouă secțiune în care sunt prezentate etapele de preluare în situația încetării contractului de furnizare încheiat între FA și clientul final cu un consum anual mai mic sau egal cu 28.000 MWh sau în situația în care, în cursul procesului de schimbare a furnizorului de gaze naturale, înainte de

	<p>intrarea în vigoare a contractului de furnizare a gazelor naturale cu noul furnizor, acesta ajunge în situația de a nu mai putea asigura furnizarea gazelor naturale.</p> <p>Așa cum s-a menționat și argumentat anterior, respectiv în contextul în care este absolut necesar a se implementa în cel mai scurt timp posibil măsuri suplimentare astfel încât pe de o parte să crească numărul FUI desemnați de ANRE și pe de altă parte aceștia să aibă o cotă de piață semnificativă, implicând totodată și capabilitate financiară imediată pentru a putea prelua în situații excepționale portofolii de clienți a unor furnizori care din diverse motive nu își mai pot continua activitatea, obiectivul major fiind asigurarea continuității în furnizarea cu gaze naturale a clienților, este necesară realizarea procesului de consultare publică și aprobarea acestuia în regim de urgență astfel încât să fie implementat în luna decembrie 2021.</p>
5. Alte informații	Nu este cazul.

Secțiunea a 3-a – Mențiuni privind impactul socio-economic preconizat al proiectului de reglementare

<p>1. Impactul macroeconomic</p> <p>a) impactul asupra pieței de energie în ansamblul ei</p> <p>b) impactul asupra operatorilor economici</p> <p>c) impactul asupra consumatorilor/ clienților finali (variații de preț sau altele asemenea)</p>	<p>a) – promovarea, stimularea și asigurarea concurenței între furnizorii de gaze naturale pentru a fi desemnați FUI și de a asigura clienților preluați furnizarea gazelor naturale în regim de UI pentru o perioadă limitată, dar mai lungă de timp;</p> <p>– asigurarea predictibilității și transparenței acțiunilor pentru toți participanții la piață implicați în acest proces.</p> <p>b) – posibilitatea tuturor furnizorilor de gaze naturale, care îndeplinesc criteriile de eligibilitate, de a desfășura o nouă activitate, respectiv furnizarea gazelor naturale în regim de ultimă instanță, în condițiile stabilite prin <i>Regulament</i>.</p> <p>c) – protejarea clienților casnici și a clienților noncasnici prin asigurarea furnizării gazelor naturale în regim de ultimă instanță, în condițiile stabilite prin <i>Regulament</i>;</p>
--	--

	<ul style="list-style-type: none"> - asigurarea continuității în furnizare a gazelor naturale clienților oricărui furnizor; - informarea clienților finali cu privire la preluare și implicit crearea posibilității trecerii într-un timp cât mai scurt a acestor clienți la un alt furnizor prin încheierea unui contract aferent furnizării gazelor naturale în regim concurențial.
2. Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat	Nu este cazul.
3. Impact asupra mediului de afaceri	Nu este cazul.
4. Implicații sociale	Nu este cazul.
5. Impact asupra mediului	Nu este cazul.
6. Alte informații	Nu este cazul.

Secțiunea a 4-a – Mențiuni privind impactul financiar preconizat asupra bugetului ANRE

Secțiunea a 5-a - Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ: a) acte normative ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ; b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții.	Nu este cazul.
2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare	Nu este cazul.
3. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
4. Alte informații	Nu este cazul.

Secțiunea a 6-a - Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale de specialitate și operatori economici din domeniu	Nu este cazul.
2. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități	Proiectul de act normativ nu are ca obiect activități ale autorităților administrației publice.
3. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi	Nu este cazul.
4. Alte informații	Nu este cazul.